

ZŠ T. G. Masaryka Kutná Hora,
Jiráskovy sady 387

Minimální preventivní program

2017 / 2018

Mgr. Taťána Moravcová
školní metodik prevence sociálně
patologických jevů

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola T. G. Masaryka, Jiráskovy sady 387, 284 01 Kutná Hora
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Bc. Zdenka Mačinová
Telefon na ředitele	327512321, 774427594
E-mail na ředitele	macinova@zstgm.kutnahora.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Taťána Moravcová		
Telefon	327512322		
E-mail	moravcova@zstgm.kutnahora.cz		
Specializační studium	ano	Studium od 8.4.2016	
Realizátor vzdělávání	Madio, o.s., Kvítková 3687, Zlín, 760 01		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Ivana Chalupová		
Telefon	327512322		
E-mail	chalupova@zstgm.kutnahora.cz		
Specializační studium	Ano		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ – I. stupeň	13	308	13
ZŠ - II. stupeň	8	207	15 + 3
Celkem pedagogů na škole			31

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

A) CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka, Jiráskovy sady 387, Kutná Hora je úplná škola s devíti postupnými ročníky a odloučeným pracovištěm ve sportovní hale BIOS. Kapacita školy je 610 žáků.

Charakteristika budovy

Jsme jedna z pěti základních škol v Kutné Hoře. Dvoukřídlá dvoupatrová budova základní školy je situována v oblasti malého parku v centru města a je rámována starší městskou zástavbou. Jedná se o budovu s mnohaletou školní tradicí. Vyučování zde bylo zahájeno už v roce 1930. Po roce 1989 se změnil vzhled budovy. V zadním traktu byly přistaveny šatny s terasou, která je využívána pro pobyt žáků na čerstvém vzduchu o přestávkách a pro netradiční možnosti výuky. Škola disponuje dílnou, cvičným bytem, tělocvičnou, sportovní halou BIOS a sportovním hřištěm s umělým povrchem, které vyhovuje požadavkům sportovně zaměřené školy.

Charakteristika materiálně – technického vybavení

Ve škole jsou vybudovány dvě počítačové učebny, jazyková učebna, kuchyňka a dílny, nově pro výuku pěstitelských prací i skleník na terase školy. K dispozici je i učebna fyziky a chemie, která z nedostatku volných učeben slouží zároveň jako kmenová třída. Ve třídách je k dispozici 17 interaktivních tabulí nebo interaktivních dataprojektorů. Do všech učeben je rozvedeno připojení k internetu. Pro žáky 1.–4. ročníků provozujeme 5 oddělení školní družiny. Dále spolupracujeme s Domem dětí a mládeže – Klubík pro děti 3. a 4. tříd

Škola je dobře vybavena učebními pomůckami, učebnicemi a výukovými programy, na výběru nových pomůcek se podílejí učitelé i samotní žáci. Škola disponuje školní knihovnou se základními tituly určenými k výuce.

Sociokulturní a národnostní charakteristika žáků

Většina žáků školy se hlásí k české národnosti, několik žáků je ukrajinské, vietnamské, slovenské a romské národnosti.

Prostředí

Naše škola patří ke školám městského typu se všemi postupnými ročníky. Někteří žáci dojíždí i z okolních vesnic.

Rizikové prostředí ve škole

Jako rizikové se nám jeví především prostředí šaten, chodeb a WC.

Preventivní program reaguje jak na školní řád, tak na školní vzdělávací program.

Analýza současného stavu na základě evaluace

Počet žáků: 513

Dojíždějící: přibližně 20 %

Rodinné zázemí žáků: velká část pochází z neúplných rodin (přibližně třetina) a ze sociálně slabých rodin

Dlouhodobé zaměření: sport a sportovní aktivity žáků

Problémy řešené v předešlém školním roce: vandalismus, náznaky šikany, podezření ze záškoláctví, kouření

Předpoklady výskytu kouření žáků, užití drog nebo alkoholu a vznik xenofobie a kyberšikany

- přibližně pětina žáků dojíždí a uniká tak dohledu rodičů či pedagogů na delší dobu, obdobně jsou na tom žáci z neúplných a sociálně slabých rodin
- řada rodičů pracuje ve směnném provozu nebo mimo bydliště, děti pak tráví značnou část volného času bez dozoru a bez pozornosti rodinných příslušníků
- mnoho dětí věnuje značnou část volného času komunikaci prostřednictvím sociálních sítí na PC, děti bez uvážení a bez kontroly využívají moderní technologie
- po odchodu žáků na víceletá gymnázia pracuje škola převážně s žáky průměrnými a slabšími a s žáky s poruchami učení či chování
- některé děti mají špatné zkušenosti s občany odlišného etnika
- velké množství občanů jiné národnosti a jiných kultur, kteří se v posledních letech objevili v Kutné Hoře, žije na ubytovnách a výrazně se liší způsobem života vztahem k ostatním lidem

Dlouhodobé cíle prevence

V boji se společensky nežádoucími jevy se bude škola dlouhodobě věnovat následující problematice: vztahy mezi žáky, drogová závislost, alkohol, kouření, šikánování, vandalismus a jiné násilné chování, kyberšikana, xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus, netolismus (virtuální drogy, počítač, televize, video), kriminalita, delikvence, patologické hráčství, závislost na politickém a náboženském extremismu, gambling, sebepoškozování.

B) ŠMP, PREVENTIVNÍ TÝM A VEDENÍ ŠKOLY

Funkce ŠMP

Funkci školního metodika prevence vykonává pedagog školy, který velmi úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní, kariérovým poradcem a třídními učiteli.

Školní preventivní tým

Školní preventivní tým se skládá ze školního metodika prevence a výchovné poradkyně. Úzce spolupracují se všemi třídními učiteli, vedením školy, s psychologkou z PPP, SVP Kolín.

- školní metodik prevence	Mgr. Taťána Moravcová -
výchovná poradkyně	Mgr. Ivana Chalupová
kariérový poradce	Mgr. Václav Schwarz

K řešení problémů v oblasti prevence napomáhají i další prostředky:

- umístění schránky důvěry
- žákovský parlament
- školní časopis
- školní rozhlas
- nástěnky a výzdoba tříd

Legislativní východiska

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 10194/200214 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č.j.: 25884/2003/24

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 20006/200751 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školských zařízeních

Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 24 246/20086 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT ČR č.j. 21291/201028

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních Č.j. MSMT22294/20131

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ze dne 17. dubna 2015 č. 82/2015 Sb.

C) VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE Povídej,

o.s.

Linka důvěry

327 511 111, 602 874 470

PO -PÁ: 8:00 -22:00 hod (včetně svátků), linkaduvery@kh.cz

www.linkaduvery.kh.cz **K centrum**

Kolín 4, Kutnohorská

www.prostor-plus.cz

mobil: 777 847 071 email:

kc@os-prostor.

Pedagogicko-psychologická poradna

Jakubská 83, Kutná Hora, email: pppkh@mybox.cztel.:327312020 mobil:

731417146

Středisko výchovné péče pro děti a mládež Kolín

321 718555, +420 777 738 794 Na Pustině 1068,28002 Kolín II www.helples.cz,

seznam kontaktů odborných pracovišť pro závislosti a rodinné krize

Odbor sociálně právní ochrany dětí

a mládeže Kutná Hora,

JUDr. Dagmar Novotná 327 710285, Drahomíra Hurtová 327 710278

www.mu.kutnahora.cz Linka Vzkaz domů 800 111113

denně 8:00 –22:00 □ Rodičovská linka /i pro učitele/ 840 111234, 606 021 021

ACET

Radek Pospíšil

Čs. Armády 492, 537 01 Chrudim

+420 602 458 184, email: radek.pospisil.kolin@seznam.cz www.acet.cz

-poradenská linka pro pedagogické pracovníky 841220220, 777711439 (8:00 – 16:00 hodin)

Městská knihovna Kutná Hora, dětské oddělení

Zdena Rytinová+ 420 327512 079, +420 739 009

Etické dílny – Mgr. Ida Pencová , ida.pencova@etickedilny.cz

D) MONITORING

Ke zjištění stavu rizikového chování žáků byly využity zápisy metodika prevence, výchovné poradkyně, třídní schůzky, rozhovory třídních učitelů, zápisy z porad, individuální pohovory s rodiči.

E) ANALÝZA VÝCHOZÍ SITUACE

Po zmapování situace chceme pokračovat v besedách spolku ACET Chrudim. Podněty k diskusi podávají sami žáci, pedagogové a v neposlední řadě i zákonní zástupci. Chtěli bychom se zaměřit kromě vztahů, prevence užívání návykových látek, AIDS i na záškoláctví a nadměrnou absenci dětí. Dále nově spolupracujeme s Etickými dílnami a ČČK a Policií ČR.

K hlavním cílům metodika prevence patří iniciace aktivit vedoucích k vylepšení sociálního klimatu školy - posílení pozitivních vztahů mezi všemi subjekty školy, rozšíření oblastí primární prevence a zkvalitnění péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Naší dlouhodobou snahou je zkvalitňovat způsoby školní výuky. Součástí této snahy je vytváření takového školního prostředí, kde se žáci i učitelé cítí dobře a bezpečně, dále je věnována dostatečná pozornost potřebám všech dětí a řešení jejich případných problémů a dbá se o dobrou komunikaci s rodiči/zákonnými zástupci.

Nástěnky ŠMP Nástěnka školního metodika prevence je umístěna v 1. patře 2. stupně ZŠ.

3. STANOVENÍ CÍLU PRIMÁRNÍ PREVENCE

Cíl:	Zlepšit komunikaci a zkvalitnit vztahy mezi žáky
Ukazatele dosažení cíle:	Počet aktivit s třídním kolektivem, počet řešených případů nevhodného chování mezi žáky
Zdůvodnění cíle:	Vyskytující se agresivní a nevhodné chování mezi žáky
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Posílit pozitivní klima školy, rozvíjet sociální dovednosti

Cíl:	Zapojit do zájmových kroužků a projektů žáky z rizikových skupin i s nadáním
Ukazatele dosažení cíle:	Šíře nabídky zájmových kroužků na škole a počet dětí, které je navštěvují
Zdůvodnění cíle:	Kvalitní trávení volného času vede ke snížení nežádoucího chování, rozvíjí jejich osobnost
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Předcházení sociálně patologických jevům vhodným využitím volného času

Cíl:	Zvýšení a podpoření motivace žáků ke studiu
Ukazatele dosažení cíle:	Počet pedagogů, kteří se zúčastnili vzdělávacích programů zaměřených na metodiku výuky a rozšíření znalostí, vědomostí a dovedností
Zdůvodnění cíle:	Snižující se motivovanost žáků k učení
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí s psychohygienou žáků a jejich přípravou na budoucí povolání

Cíl:	Stmelení kolektivu každé třídy
Ukazatele dosažení cíle:	Klima ve třídě, počet zúčastněných žáků, počet řešených případů nevhodného chování mezi žáky
Zdůvodnění cíle:	Navození příznivého klimatu ve třídě, minimalizace problémů mezi žáky při spojení tříd, usnadnění přestupu na 2. stupeň
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Utvoření zdravého třídního kolektivu, vytvoření pozitivního sociálního klimatu třídy a školy

Cíl:	Zvýšit a prohlubovat komunikaci s rodiči
Ukazatele dosažení cíle:	Počet setkání s rodiči, větší informovanost rodičů
Zdůvodnění cíle:	Zvýšení spolupráce s rodiči zlepšuje efektivitu výchovného působení pedagogů na žáky, vzbudit zájem rodičů o problémové žáky
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Dobré klima ve škole, úzká spolupráce s rodiči

Cíl:	Řešit financování aktivit a dlouhodobých programů PP
Ukazatele dosažení cíle:	Přiznání dotace
Zdůvodnění cíle:	Umožnění pořádání adaptačních pobytů a uskutečnění více besed
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Spolupráce s organizacemi zajišťující preventivní programy

Cíl:	Omezit skryté záškoláctví a snížit počet zameškaných hodin
Ukazatele dosažení cíle:	Počet zameškaných hodin, důvod nepřítomnosti žáka
Zdůvodnění cíle:	Vyskytující se skryté záškoláctví, velká absence některých žáků
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Snížení výskytu rizikového chování žáků

4. SKLADBA AKTIVIT PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO CÍLOVÉ SKUPINY

a) pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Třídnická hodina – prostor pro efektivní řešení problémů i osobnostní růst žáků
Stručná charakteristika	význam třídnické hodiny, demokratické vedení třídnických hodin formou skupinové diskuze, pojetí třídnické hodiny jako možnosti rozvoje osobnosti žáků, praktické ukázky vedení třídnických hodin
Realizátor/lektor	Informace Mgr. Taťána Moravcová - ŠMP
Počet proškolených pedagogů	28
Počet hodin	2
Termín konání	listopad 2017

b) žáci

Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Témata okruhů pro práci s žáky:

rozvoj sebepoznání	růst sebevědomí
práce s emocemi	komunikační dovednosti
jak se bránit manipulaci	řešení konfliktů, rozhodování
zvládání stresu	spolupráce, vrstevnický tlak
smysl života, plánování	informace

c) rodiče

Název programu	Poradenské služby pro rodiče
Stručná charakteristika programu	Individuální konzultace pro rodiče žáků s výchovnými a výukovými problémy
Realizátor	ZŠ TGM. Kutná Hora
Počet hodin programu	Dle potřeby
Termín konání	Průběžně
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová – školní metodik prevence
Název programu	Třídní schůzky
Stručná charakteristika programu	Seznámení rodičů s PP, s činností ŠMP, s poradenským pracovištěm, s podpisy v žákovských knížkách
Realizátor	Třídní učitelé
Počet hodin programu	3
Termín konání	září 2017, listopad 2017, duben 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová - ŠMP

Název programu	Konzultace
Stručná charakteristika programu	Možnost rodičů navštívit pedagogy po předchozí domluvě.
Realizátor	Pedagogové
Počet hodin programu	Dle potřeby
Termín konání	Dle konzultačních hodin
Zodpovědná osoba	Mgr. Bc. Zdena Mačinová

Název programu	Adventní setkání , popř. Den otevřených dveří
Stručná charakteristika programu	Tradiční akce školy, vystoupení dětí, neformální setkání rodič – žák – učitel.
Realizátor	Pedagogové
Počet hodin programu	2
Termín konání	prosinec 2017
Zodpovědná osoba	Mgr. Bc. Zdena Mačinová

Název programu	Pro předškoláky - Předškolička
Stručná charakteristika programu	Příprava předškolních dětí na vstup do první třídy
Realizátor	Mgr. Petra Formáčková
Počet hodin programu	Dle potřeby
Termín konání	září - červen
Zodpovědná osoba	Mgr. Petra Formáčková

5. SKLADBA AKTIVIT PRO JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY

1. stupeň

1. -3. ročník:

Osobnost dítěte, sociální prostředí , Jak si nenechat ublížit

- uvědomování si podstaty přátelství, kamarádství a jeho význam pro lidský život
- sebevědomí, sebedůvěra, kamarádství
- potřeba vzájemné pomoci, dorozumění, poznávání jiných
- vztahy mezi lidmi - přátelské, neutrální, nepřátelské, příklady řešení konfliktů / ve třídě / dohodou, nenásilně; vytváření příznivého prostředí ve třídě
- využívat pochvaly jako výchovného prostředku, zažít pocit úspěchu a radosti z práce
- základní lidská práva, práva dítěte / Úmluva o právech dítěte /

Zdraví

- chápat pojem zdraví jako naprostou pohodu duševní, tělesnou a sociální
- zdraví a nemoc, ochrana proti nemocem, očkování, nácvik přivolání první pomoci a komunikace s lékařem
- zdravý denní režim-práce, odpočinek, pohyb, stravování, spánek

Hygiena

- dodržování základů osobní hygieny, předcházení nákazám, základní hygienické návyky, intimní hygiena, péče o zevnějšek

Výživa

- vliv stravy na zdraví, sestavení seznamu potravin a nápojů prospívajících a neprospívajících zdraví
- denní stravovací a pitný režim, jeho význam pro zdraví

Ochrana před úrazy

- pochopení tělesné zdatnosti jako faktoru, který podporuje zdraví, uvědomění si, jak ji získáme - sport a zdraví, bezpečné chování v různých prostředích / doma, na ulici, dopravní prostředek /, při různých činnostech / práce, sport, zábava /
- nebezpečí zneužití mladšího a slabšího / šikanování, týrání, zastrasování /
- nácvik modelových situací

Nebezpečí od cizích lidí

- nemluvit s neznámými lidmi, nikam s nimi nechodit (nácvik v modelových situacích) - nácvik vhodného chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktů (modelové situace)
- nebezpečí odhozených jehel a stříkaček, nebezpečí manipulace s nimi, možnost nákazy závažnými chorobami

Návykové látky a zdraví

- působení reklamy

Alkohol, kouření

- nácvik dovednosti odmítat alkohol a cigarety / modelové situace /
- prohlubovat znalosti o škodlivosti a důsledcích působení alkoholu a kouření na lidský organizmus

Léky

- běžné léky, vitamíny, zásady jejich užívání, riziko užívání léků bez doporučení lékaře a vědomí rodičů
- prospěšnost a škodlivost přírodních látek

4. - 5. ročník:

Osobnost dítěte, sociální prostředí, Pohoda a klídek bez tabáčku, Skrytá nebezpečí internetu

- sebevědomí, sebeúcta, pochvala a trest - reakce žáka a rodičů
- komunikace v rodině, mezi lidmi, konflikty v mezilidských vztazích (diskuse, modelové situace)
- posilování důvěry v učitele
- základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte).

Zdraví

- zdraví a jeho ochrana
- jak udržujeme zdraví, jak podporovat jeho rozvoj
- nemoci, jejich příznaky, očkování, karanténa, izolace
- pracovní den žáka, střídání zátěže a odpočinku
- duševní hygiena
- pohybový režim žáka
- úrazy dětí, poskytování první pomoci / modelové situace /
- následky narušeného vnímání a zastřené vědomí na zdraví a běh lidského života

Hygiena

- osobní hygiena, péče o pleť, vlasy, ruce, nohy...
- prostředky osobní hygieny, hodnocení reklamy na prostředky osobní hygieny **Výživa**
- zásady zdravé výživy, vliv stravování na zdraví člověka, současné směry ve výživě, preferování potravin zdravé výživy x nabídka rychlého občerstvení
- denní množství potravin a tekutin, pitný režim
- vliv reklamy / modelové situace - odmítání sladkostí...

Ochrana před úrazy

- sport a zdraví
- bezpečné způsoby chování v různých prostředích - odpovědné chování - krizové situace - šikanování, kontakt s deviantní osobou, dealerem...
- přivolání pomoci v situacích ohrožení osobního bezpečí, procvičování způsobů tísňového volání

Nebezpečí od cizích lidí

- naučit rozeznávat konverzaci se známými lidmi nebo těmi, kteří znají rodiče, od vyzvídání neznámých osob, nácvik reakce na tyto situace
- nácvik odmítnutí nabízeného
- vytipování nebezpečných míst a situací
- hry na osvojování sebejistoty a schopnosti zvládat nebezpečné situace

Návykové látky a zdraví

- preferovat pozitivní životní cíle, hledat vhodnější činnosti než jsou cigarety, alkohol, návykové látky / modelové situace odmítání těchto škodlivých látek /

Kouření

- potvrzení škodlivosti kouření
- orientace v reklamách, poznávat rozdíl mezi solidní nabídkou, reklamou klamavou nebo lživou
- vlastní návrhy reklamy propagující zdravý životní styl

Alkohol

- seznamovat s následky nadměrného požívání alkoholu

Drogy

- seznámit děti se základními poznatky o účincích a následcích různých typů drog / tlumivé, povzbuzující, halucinogenní /
- pochopit mechanismus vzniku závislosti
- seznámit s důvody, proč lidé berou drogy, s důsledky ve všech oblastech zdraví, umět navrhnout lepší řešení
- nácvik odmítání nebezpečných aktivit / v modelových situacích se zaměřit na nácvik odmítání návykových látek /
- seznamovat děti s různými typy organizací a profesí, kam se mohou případně obrátit krizová centra, linky důvěry /, orientace v seznamu důležitých adres a telefonů služeb odborné pomoci

2. stupeň

Na druhém stupni bude PP realizován především v hodinách výchovy ke zdraví a výchovy k občanství. Problematikou podpory zdraví se žáci budou zabývat i v hodinách českého jazyka, přírodopisu, tělesné výchovy, chemie.

6. ročník:

Zdravý životní styl, Dospívání

Režim dne (zásady vhodné přípravy na vyučování, pohybových aktivit, smysluplného trávení volného času)

Vytváření kolektivu na 2. stupni – pravidla kolektivu, možnosti řešení problémů, programy prevence šikany v rámci projektu **Návykové látky**: kouření a alkohol – rizika, prevence, lepší možnosti informace o ostatních návykových látkách – rizika **Osobní bezpečí** – chování v různých prostředích

7. ročník:

Komunikace, Tolerance k etnickým skupinám, Moc slova – vztahy mezi lidmi

Volný čas – možnosti, jak vhodně trávit volný čas

Neverbální a verbální komunikace – žáci se učí vyjadřovat svoje pocity a postoje s cílem posílit své sebevědomí

Asertivní komunikace a chování - nácvik způsobů odmítání drog, komunikace s vrstevníky

Vliv party

Drogy – vznik závislosti, její léčení, centra odborné pomoci, informace o návykových látkách a jejich nebezpečí

Reklama – vliv reklamy na člověka, reklamní triky, negativní vliv reklam propagujících alkohol a tabákové výrobky

8. ročník:

Zodpovědnost za zdraví své a za zdraví druhých, Přátelství a láska

Péče o zdraví - zdravotní výchova, osobní hygiena, zásady první pomoci včetně nácviku první pomoci

Duševní hygiena – seznámení se způsoby ochrany duševního zdraví (nácvik relaxace, předcházení stresu)

Patologické hráčství – vznik závislosti, prevence

Drogy – legislativní omezení a postihy ve vztahu k nákupu, držení a distribuci drog, způsoby pomoci při otravě návykovými látkami, návykové látky a rizikové skupiny populace

9. ročník:

Osobní bezpečí, Trestní odpovědnost, Drogy kolem nás

Nebezpečí působení sekt a jiných náboženských skupin – informace o neznámějších náboženských skupinách v ČR, jejich vlivu na život členů, nebezpečí drog

Šikana – vhodné způsoby chování a jednání v případě ohrožení, možnosti pomoci, krizová centra

Deviantní osoby – informace, nácvik způsobů chování

Řešení konfliktů v mezilidských vztazích – hledání vhodných východisek

6. SPECIFICKÁ PREVENCE

Název programu	Adaptační pobyt pro žáky 6. tříd, nová budoucí aktivita
Typ programu	Adaptační pobyt
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je na základě společných prožitků, skupinových aktivit a vlastního sebepoznání přispět k adaptaci a zlepšení vztahů mezi žáky 6. tříd
Realizátor	
Cílová skupina	Žáci 6 tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	3 dny
Návaznost programu na cíle MPP	Stmelení kolektivu, zlepšit komunikaci a zkvalitnění vztahů mezi žáky
Ukazatele úspěšnosti	Počet žáků na kurzu
Termín	
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Dospívání, moje tělo
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Cílem je seznámit dívky s dospíváním
Realizátor	Zdravotní sestra
Cílová skupina	Žákyně 6. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	1
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost dívek o dospívání
Ukazatele úspěšnosti	Počet žákyň na besedě
Termín	leden 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Na startu mužnosti
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Cílem je seznámit žáky s dospíváním
Realizátor	Zdravotní sestra

Cílová skupina	Žáci 6. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	1
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost chlapců o dospívání
Ukazatele úspěšnosti	Počet žáků na besedě
Termín	únor 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Moc slova - vztahy
Typ programu	beseda
Stručná charakteristika programu	Seznámení – vztahy mezi lidmi
Realizátor	Etické dílny
Cílová skupina	Žáci
Počet žáků v programu	58
Počet hodin programu	2
Návaznost programu na cíle MPP	Zamyslet se nad chováním mezi sebou
Ukazatele úspěšnosti	Počet zúčastněných žáků
Termín	prosinec 2017
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Beseda o HIV a AIDS
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Seznámení s HIV a AIDS
Realizátor	Mgr. Taťána Moravcová
Cílová skupina	Žáci 9. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	4
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost žáků o AIDS a HIV.
Ukazatele úspěšnosti	Počet žáků na besedě
Termín	prosinec 2017
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Policista – trestní odpovědnost
Typ programu	Přednáška
Stručná charakteristika programu	Seznámení s policistou a jeho prací a s tím, co nám hrozí
Realizátor	Policie ČR, Kutná Hora
Cílová skupina	Žáci 8. a 9. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	4
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost žáků v oblasti jevů rizikového chování
Ukazatele úspěšnosti	Počet zúčastněných žáků
Termín	leden 2017
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Bezpečné chování
Typ programu	Přednáška
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je zprostředkovat a poskytnout cílové skupině dětí a mládeže dostatek informací o zásadách bezpečného chování doma, v domě, při cestě do školy, při kontaktu s cizími lidmi. Bezpečné chování na internetu
Realizátor	Acet Chrudim
Cílová skupina	Žáci 3. a 6. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	1
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost žáků v oblasti jevů rizikového chování
Ukazatele úspěšnosti	Minimalizace výše uvedených činností
Termín	prosinec 2017, leden 2018
Zodpovědná osoba	Radek Pospíšil

Název programu	Trestná činnost mládeže a páchaná na mládeži
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je zprostředkovat a poskytnout cílové skupině dětí a mládeže dostatek informací o trestní odpovědnosti, trestné činnosti dětí a mládeže.
Realizátor	Mgr. Taťána Moravcová

Cílová skupina	Žáci 8. tříd
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	1
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost žáků v oblasti jevů rizikového chování
Ukazatele úspěšnosti	Počet zúčastněných žáků
Termín	březen, duben 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Drogy
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Seznámení žáků s druhy drog, působení na organismus. Příběhy ze života
Realizátor	ACET Chrudim
Cílová skupina	Žáci 9 tříd
Počet žáků v programu	duben, květen 2018
Počet hodin programu	
Návaznost programu na cíle MPP	Zvýšit informovanost žáků v oblasti návykových látek.
Ukazatele úspěšnosti	Počet zúčastněných žáků
Termín	červen 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Název programu	Bezpečná škola
Typ programu	Projektový den
Stručná charakteristika programu	Seznámení s možnými událostmi, chování při nich, jejich řešení
Realizátor	Pedagogové
Cílová skupina	Všichni žáci
Počet žáků v programu	
Počet hodin programu	6
Návaznost programu na cíle MPP	Vybudování návyku odpovědnosti při mimořádných možných událostech
Ukazatele úspěšnosti	Minimalizace výše zmíněných situací
Termín	červen 2018
Zodpovědná osoba	Mgr. Taťána Moravcová

Preventivní programy mohou být v průběhu roku měněny nebo doplněny podle potřeby.

7. EVALUACE

A) Kvalitativní hodnocení

Na základě vytyčených ukazatelů úspěšnosti ze školního roku 2016 / 2017 zařazujeme preventivní programy podobně. V průběhu roku programy podle potřeby budeme doplňovat. Do provozu jsme uvedli poradenskou činnost, kdy žákům, rodičům i pedagogům nabízíme poradenské služby. Snahou bude zlepšit komunikaci a vztahy mezi žáky a rodiči a pedagogy.

B) Kvantitativní hodnocení

Prevence rizikového chování vycházela z minimálního preventivního programu zpracovaného školním metodikem prevence. Do programu byly začleněny jak dlouhodobé preventivní aktivity, tak i jednorázové akce a volnočasové aktivity. Prevenci nelze chápat pouze jako jeden z dílčích úkolů školy – je to součást života celé školy, která prolíná všemi oblastmi jejího života. Byly uvedeny různé projekty zaměřené na prevenci, jako školy v přírodě (1. – 5. ročník); žáci se učí samostatnosti, delší dobu pobývají v kolektivu vrstevníků mimo dosah rodičů, v různých situacích zvládají své emoce, cvičí sociální dovednosti, učí se spoléhat jeden na druhého, pomáhat si, řeší vzájemné konflikty bez zásahu rodičů, návštěva HZS Kutná Hora (1. – 5. ročník); žáci poznávají náročnou práci při ochraně lidského života, poznají zásady poskytování první pomoci a zásady po moci ostatním, na návštěvu navazuje beseda a výtvarná dílna, žijeme s jinými kulturami – prevence xenofobie (návštěva Židovského muzea Praha, monoprojekty v hodinách VKO, beseda v hodinách dějepisu), mezinárodní projekt Krokusy, Branný den a Cesta za zdravím – den je zaměřen na hodnoty lidského života, projekt proti kouření (besedy pro 4. a 7. ročník, dotazníkové šetření, monoprojekty v hodinách VKO, nabídka besedy s rodiči Zdravý životní styl (beseda v 6. ročnících o reprodukčním zdraví), Jsem občan (návštěva 9. ročníků v Poslanecké sněmovně ČR, soutěž Ukaž, co umíš, monoprojekty v hodinách D a VKO, exkurze a vycházky na 1. stupni, projektový den Kutná Hora, Boj proti šikaně (besedy, hodiny zaměřené na vztahy ve třídě, monoprojekty v hodinách VKO a třídnických hodinách, Ne drogám (besedy ve spolupráci se sdružením ACET, monoprojekty v hodinách).

Školní parlament

ŠP dává prostor pro zapojení žáků do života školy, možnost podílet se na její organizaci a chodu. ŠP je prostředkem pro předávání informací mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky a žáky, mezi všemi třídami a napomáhá spolupráci mezi jednotlivými ročníky. ŠP dbá na dodržování školního řádu.

ŠP je volen jednou ročně, vždy v měsíci září daného školního roku. Ve ŠP jsou dva zástupci z každé třídy 5. – 9. ročníku. Zástupce si volí třídní kolektiv ve spolupráci s třídním učitelem. Ve veřejných volbách vzejde jeden člen a jeho zástupce. Školní parlament se schází dle potřeby.

Návrh rozpočtu a finanční zdroje

Škola se snaží využívat především bezplatných služeb poskytovaných v oblasti besed a školení. Materiální zabezpečení, některá školení pedagogických pracovníků, vzdělávací materiály hradí škola.

Pro úhradu odměn za soutěže a na hrazení některých besed se využívá finančních zdrojů SRPDŠ a sponzorských darů, Zájmové kroužky platí rodiče přihlášených dětí.

Na některé školní výlety poskytují příspěvek sponzoři z řad rodičů. Některé aktivity (lyžařský výcvik, exkurze, většinu výletů) hradí rodiče. Nabízí se možnost získání finančních prostředků z evropských fondů prostřednictvím nových šablon.

Program proti šikaně a kyberšikaně

-ochranný režim

-školní řád

-povinnost žáků nepoužívat mobilní telefon v hodinách a nezneužívat ho ve školní budově - používání PC a techniky ve školní budově pod dohledem pedagogů

Realizační tým

- ředitelka školy, metodik prevence, výchovný poradce, kariérní poradce, příslušný třídní učitel, učitelé vykonávající dozor

- prevence v třídnických hodinách, třídnické hodiny a práce třídního učitele (dobré společenské prostředí pomáhají žákům vytvořit i třídní učitelé, kteří úzce spolupracují s rodiči a snaží se neprodleně řešit jak kázeňské přestupky dětí, tak jejich problémy osobní, v minulosti bylo odhaleno několik případů záškoláctví, problémy se tak odkrývají hned v zárodku, větší nesrovnalosti se řeší ve spolupráci s odborem sociálně právní ochrany mládeže)
- aktivní výchovná činnost a spolupráce všech pracovníků školy
- primární prevence ve výuce
- rozvoj osobnosti a sociálně psychologických dovedností žáků v oblastech a předmětech Člověk a jeho svět a Výchova k občanství a ke zdraví, besedy o šikaně a vztazích ve třídě v 1. – 5. ročníku zajišťuje metodik prevence, systém besed o šikaně a kyberšikaně a budování vztahů v 6. – 9. ročníku – využití externí spolupráce, besedy o šikaně v Městské knihovně Kutná Hora
- besedy zaměřené na budování a posílení vztahů ve třídě – 6. a 7. ročníky prevence v mimoškolních aktivitách nabídka volnočasových aktivit
- besedy s rodiči na téma šikana
- pravidelné třídní schůzky
- individuální konzultace v konzultačních hodinách
- nabídka vzdělávacích materiálů
- kontakty na odborná pracoviště
- spolupráce s odbornými pracovišti
- spolupráce s SVP Kolín, spolupráce s Městskou policií Kutná Hora
- spolupráce s Odborem sociálně právní ochrany dětí a mládeže MÚ Kutná Hora
- účast pedagogů na setkáních PPP Kutná Hora
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence šikany
- další činnosti- schránka důvěry
- možnost individuálního rozhovoru s žákem
- dotazníkové šetření o pocitu bezpečí ve škole
- časový harmonogram cílených akcí, garant, realizátor -viz plán práce školního metodika prevence

Poznámka : V průběhu celého školního roku v rámci akce **Bezpečná škola** bude mimořádně na všech stupních naší ZŠ zařazena **beseda o šikaně**. Dále jsme zařazeni v programu **Nenech to být**.

8. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

8.1 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ŠIKANY

a) **Postup při odhalení šikany / podezření na šikanu:**

- 1) Informovat třídního učitele, výchovného poradce Mgr. I. Chalupovou a metodika školní prevence Mgr. T. Moravcovou
- 2) Domluvit se společně na dalších krocích - každý případ je specifický a musí být zváženy všechny okolnosti případu, nutná ochrana informací (ŠMP T. Moravcová, výchovný poradce I. Chalupová, TU třídy), vyvarovat se „rychlému“ a nepromyšlenému řešení - toto jednání by mohlo ublížit
- 3) Zjistit vše potřebné o dané situaci, zorientovat se, určit stádium šikany (ŠMP T. Moravcová, výchovný poradce I. Chalupová, TU třídy), u závažných případů přizvat odborníky ze SVP, PPP, event. předat Policii ČR

Postup vyšetřování:

- 1) Rozhovor s obětí
 - v soukromí (ne před třídou ani nikým z žáků),
 - ujistit oběť o bezpečí, ochraně informací a vyšetřování provede TU třídy + ŠMP T. Moravcová + VP I. Chalupová
 - nechat oběť mluvit, pak pokládat otevřené otázky, vše zapsat
- 2) Nalezení svědků
 - kdo na šikanu upozornil (spolužák, kamarád, učitelé)
 - rozhovory - individuálně, ujistit o ochraně informací, zajištění bezpečí, nejprve nechat svědky otevřeně o situaci promluvit, pak se teprve doptávat, vše písemně zaznamenávat (př. otázek: Kdo je obětí a kdo agresorem? Kolik jich je? Kdo je iniciátorem? Kdo je aktivním účastníkem? Co, kdy a kde dělali agresori obětem? Jak dlouho to trvá? (TU, ŠMP, VP)
- 3) Rozhovor s agresorem - u rozhovoru musí být minimálně 2 dospělí
 - agresor by neměl tušit, že se něco vyšetřuje
 - zaskočit ho, nedopřát mu čas na přípravu výmluvy, agresor nesmí zjistit, co kdo řekl
 - nechat agresora souvisle povídat (zaplete se do vlastní lži), vyžadovat vysvětlení rozporů v jeho monologu, sledovat verbální i neverbální projevy, tón hlasu
 - pokud je agresorů více, mluvit s každým zvlášť, neumožnit domluvu na výpovědi, najít nejslabšího a toho „přitlačit ke zdi“
 - pouze při obtížném vyšetřování lze konfrontovat svědky nebo agresory
- 4) Schůzka vedení školy, ředitelka školy, ŠMP, VP, TU třídy - případ projednat, rozhodnout o opatřeních (ve vztahu k oběti, agresorovi, třídě)
- 5) Schůzka s rodiči agresorů - seznámit je s navrženými opatřeními, požádat o spolupráci
 - o průběhu sepsat zápis - podepíší všichni zúčastnění včetně rodičů
- 6) Pozvat do školy rodiče oběti - ne ve stejnou dobu jako rodiče agresora
 - stanovit opatření a další kroky - o průběhu sepsat zápis - podepíší všichni zúčastnění
- 7) TU třídy vše projedná s třídou, informuje žáky o potrestání viníků, ujistí třídu, že takové chování je nepřijatelné

b) **Postup při výbuchu skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování**

- 1) Překonat šok pedagoga a bezprostředně zachránit oběť - zastavit skupinové násilí
- 2) Přivolat pedagogy z vedlejších tříd - odvést oběť ze třídy, vše oznámit vedení
 - ve třídě s agresory zůstává kolega z vedlejší třídy - musí zde být dozor
 - ve vedlejší třídě pověřit žáka třídy, aby „dozoroval“ ve třídě
- 3) Zabránit domluvě agresorů na výpovědi

- dozorující učitel ve třídě s agresory žákům nedovolí komunikovat mezi sebou nebo je třída rozdělena do skupinek a ty se s učitelem rozmístí do volných učeben

4) Pomoc a podpora oběti

- při zranění přivolat lékařskou pomoc a co nejdříve informovat rodiče oběti

- není-li oběť zraněna, poskytneme psychickou pomoc, navodíme pocit bezpečí a opatrně zjišťujeme, co se stalo (jak, kdo..)

5) Nahlášení případu na policii - musí být nahlášeno - jedná se o trestný čin

6) Vlastní vyšetřování

- vyšetřování musí proběhnout ještě v ten den (jinak by se mohli agresori domluvit a zastrašit svědky)

- nejdřív rozhovor s obětí, pak rozhovor se svědky – individuálně, nakonec rozhovor s agresory - individuálně

- nikdy nesmí dojít ke konfrontaci oběti a svědků s agresory

8.2 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY

a) Řešení z pohledu oběti – radí škola

(Jednotlivé body nemusí přesně navazovat – např. dítě může oznámit útok dospělé osobě již v prvotních fázích)

1. Nejednat ukvapeně a zachovat klid
2. Uschovat si důkazy kyberšikany (sms zprávy, e- mailové zprávy, zprávy z chatu atd.)
3. Ukončit komunikaci s pachatelem – nevyhrožovat atd.
4. Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje (zamezit útočníkovi přístup k účtu, telefonnímu číslu oběti...)
5. Identifikovat pachatele (pokud to neohrozí oběť)
6. Oznámit útok dospělým – rodič, učitel, metodik prevence, metodik IT ve škole...
7. Nebát se vyhledat pomoc u specialistů – PPP, Policie ČR, SVP
8. Žádat konečný verdikt (v případě řešení situace školou)

b) Řešení z pohledu školy

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí (zklidnit oběť a zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala)
2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů (např. stáhnout dané internetové stránky do lokálních PC, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany, kontakt odborných institucí- pracovníky E- Bezpečí nebo Seznam se bezpečně, důkazní materiály dále využijeme v rámci vyšetřování...)
3. Incident vždy vyšetřit (zahrnuje zjištění, kde incident probíhal, dobu trvání, kdo se zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit)
4. Informovat rodiče (poučit rodiče o tom, jaký bude postup pro řešení na úrovni školy, pokud do kompetence školy nespadá, lze využít i např. právnických služeb)
5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi – např. zřizovatel školy , ČŠI...
6. Žádat konečný verdikt a informace (nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí - např. Policie ČR, OSPOD, PPP, rodičů, MŠ)
7. Zvolit odpovídající opatření – viz Krizový plán školy, školní řád
8. Realizovat preventivní opatření - např. realizovat projektové dny zaměřené na prevenci nebo pěstování dobrých vztahů mezi žáky

c) Řešení z pohledu rodičů – radí škola

1. Zajistit bezpečí a podporu dítěte – slovy a činy dosáhnout, aby kyberšikana přestala
2. Vyšetřit situaci – co se přesně stalo, kdo byl do kyberšikany zapojen, nalezení příčiny
3. Vyhnout se bezprostřednímu zákazu přístupu k IT (neřeší to kyberšikanu)
4. Kontaktovat školu, specializovanou instituci či přímo rodiče agresora
5. Požadovat konečný verdikt
6. Vyvodit důsledky a stanovit opatření (v případě opakovaného páčání kyberšikany trest úměrně zvyšovat
7. Spolupracovat se školou

Možnosti řešení na <http://www.msmt.cz/file/43418/download/>

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
čj. MSMT – 21149/2016

8.3 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ KOUŘENÍ

- 1) pokud je žák přistižen při užívání NL ve škole - zabránit dalšímu užívání (výrobek zajistit)
- 2) sepsat zápis o události - jeho součástí je vyjádření žáka a jeho podpis
- 3) informovat zákonného zástupce a zajistit postih žáka dle školního řádu
- 4) ŠMP - nabídka možností odborné pomoci

8.4 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ KONZUMACE ALKOHOLU, NÁVYKOVÝCH LÁTEK

a) konzumace NL ve škole:

- zabránit žákovi v konzumaci
- zajistit látku - odebrat za přítomnosti další osoby s použitím ochranných pomůcek
- posoudit, jestli žákovi hrozí nějaké nebezpečí (ohrožení zdraví, života)
- pokud je žák ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou péči a volá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR
- pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, volá škola ihned zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl (pokud není dostupný, škola vyrozumí OSPOD a řídí se dle pokynů)
- pokud žák je schopen pokračovat ve vyučování - ohlásíme vše zákonnému zástupci, oznamovací povinnost k OSPOD (odbor obce podle místa bydliště dítěte)
- o události sepsat záznam (včetně informace o provedení/neprovedení testů, uložen u ředitelky školy Mgr. Bc. Z. Mačínové)

b) nález NL ve škole:

1. postup pedagogů při nalezení látky v prostorách školy:

- látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem
- o nálezu vyrozumíme Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky
- v případě časové překážky na straně Policie se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím gumových/latexových rukavic vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu, obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru + zajištěnou látku následně předat Policii ČR

2. postup pedagogů při zadržení látky u některého žáka

- zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury

- o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- o nálezu sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka, zápis podepíše žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal), pokud odmítá podepsat, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu,
- zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitelka školy nebo její zástupkyně
- o nálezu vyrozumí Policii ČR - identifikuje a zajistí látky a informuje zákonného zástupce
- v případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka + další postup nutný k identifikaci látky zajistí Policie ČR

3. postup při podezření, že žák má NL u sebe:

- řešení spadá pod Policii ČR - konzultovat další postup
- informovat zákonného zástupce
- do příjezdu Policie ČR žáka izolovat od ostatních žáků - žák je ale vždy pod dohledem
- u žáka v žádném případě neprovádět osobní prohlídku věci

c) První pomoc při otravě NL

- zajistit dostatek čerstvého vzduchu
- nepodávat alkohol, kávu ani mléko
- pokud možno - opatřit informace o látce (nebo látku, která byla požitá), předat přivolanému lékaři
- než přijde lékař, zjistit, jakou cestou došlo k intoxikaci, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí
- při vědomí – k otravě došlo ústy: podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení - zabránit prochlazení - zajistit nepřetržitý dohled - ošetřit případná zranění - opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři
- při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím: zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu - zabránit prochlazení - zajistit nepřetržitý dohled - ošetřit případná zranění - opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři (zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím)
- při bezvědomí - nikdy nepodávat nic ústy, nesnažit se vyvolávat zvracení - položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk - sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst - zabránit prochlazení - zajistit nepřetržitý dohled - ošetřit případná zranění - opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog - NL zvyšují riziko agresivního jednání - pravidla: logické argumenty nemívají význam - vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji, hlubším hlasem - důvod k okamžitému odbornému zákroku je i podezření z otravy - odklad přivolání lékařské pomoci může člověka ohrozit na zdraví / životě

8.5 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

- a) První kontakt se zákonným zástupcem při absenci žáka (třídní učitel eviduje nepřítomnost a **vyčká** omluvy zákonného zástupce + doložení důvodu nepřítomnosti ve vyučování do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti - § 50 odst.1 a § 67 odst.1 školského zákona)

- třídní učitel upomíná zákonného zástupce žáka k doložení důvodu nepřítomnosti žáka vhodným způsobem.
- není – li důvod nepřítomnosti doložen ani po upomínce, tř. učitel učiní záznam, který obsahuje : 1) datum nepřítomnosti
2) datum nástupu žáka do školy
3) datum a text upomínky
- třídní učitel kontaktuje zákonného zástupce a informuje jej o absenci žáka
- zákonný zástupce o nepřítomnosti žáka ve škole **neví**, učitel se zeptá na možný důvod nepřítomnosti žáka ve škole, probere situaci se zákonným zástupcem a motivuje jej k rozhovoru s dítětem a řešení situace domluvou
- zákonný zástupce o nepřítomnosti žáka ve škole **ví**, učitel se zeptá na důvod nepřítomnosti, který je : 1) omluvitelný – učitel vyzve k doložení omluvení důvodu nepřítomnosti žáka ve škole
2) neomluvitelný - učitel vezme v úvahu problém , který vede k absenci dítěte a postupuje podle získané informace a nabízí službu, kontakt, jinou pomoc vedoucí k odstranění faktoru, který k nepřítomnosti žáka vedl (např. nezvládá látku – doučování, nedostatek peněz na jízdenku do školy – kontakt na příslušný odbor úřadu)
- prostřednictvím neformálního rozhovoru učitel zjistí důvod nepřítomnosti dítěte a společně domluví i další postup v dané věci, učitel zaznamená výsledek.

b) Písemná pozvánka k osobnímu jednání

- nedaří – li se kontaktovat zákonného zástupce žáka , následuje písemná pozvánka k osobnímu setkání zákonného zástupce s učitelem :

- 1) neformálně – e-mailem
- 2) formálně – doporučeným dopisem

c) Schůzka zákonných zástupců s třídním učitelem

- probírá se situace žáka, učitel zjišťuje možné příčiny záškoláctví a domlouvá s rodiči postup k nastolení žádoucího stavu, v ideálním případě je jednání přítomen výchovný poradce, školní metodik prevence a žák, je proveden zápis o schůzce

d) Podpis individuálního výchovného programu v případě, že je využíván

e) Postoupení případu další straně

- pokud ani přes veškerou podporu nedojde k odstranění rizikového chování žáka ,je rodina indikována pro spolupráci s další stranou – OSPOD, Policie ČR atd.

Při vyšetření příčin záškoláctví spolupracuje učitel s výchovným poradcem. **Do součtu 10 vyučovacích hodin řeší** neomluvenou absenci žáka **zákonný zástupce** pozvaný doporučeným dopisem, **jedná – li se o více než 10 vyučovacích hodin**, svolává ředitelka školy **výchovnou komisi**. O jednání je proveden zápis, který všichni zúčastnění podepíší a obdrží kopii. **Pokud žák neplní povinnou školní docházku**, může mu být uloženo některé z kázeňských opatření – podle § 31 školského zákona – porušení povinností stanovené školním řádem se ukládá : **NTU, DTU, DŘŠ**.

V mnoha případech je jako sankční institut vnímána také **snížená známka z chování**. Její uložení je popsáno v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, mezi které patří i hodnocení jejich chování, která stanoví školní řád - § 30 odst.2 školského zákona. Pokud **absence překročí 25 hodin**, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací **orgánu sociálně právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu**.

V rámci soc. – právní ochrany se dětmi a mladistvými s opakovanými poruchami závažného rázu zabývají kurátoři pro děti a mládež – řeší případy záškoláctví podle zákona č. 359/1999 Sb. O sociálně právní ochraně dětí.

8.6 KRIZOVÝ PLÁN ŘEŠENÍ SEBEPOŠKOZOVÁNÍ, PORUCH PŘIJMU POTRAVY

- pokud je žák sám sobě nebo okolí nebezpečný – zavolat záchranou službu a neodkladně informovat rodiče
- jednání s rodiči (TU třídy, ŠMP T.Moravcovou), předání kontaktu na odbornou pomoc - mimo kompetence školy

8.7 RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ V DOPRAVĚ

- z pohledu prevence v naší škole je nejvýznamnější dopravní výchova, která začíná na prvním stupni základních škol (navazuje na předškolní dopravní výchovu)
- dělení podle věku:
 1. stupeň základní školy – chodec, cyklista a cestující hromadnou dopravou
 2. stupeň základní školy – cyklista v městském provozu
- zastřešující organizací pro bezpečnost silničního provozu je BESIP, působící při Ministerstvu dopravy ČR, na komunální úrovni se jedná o tyto partnery:
 - a) městská policie (zejména v oblasti dozoru a asistence v dopravním provozu v místech s vysokým výskytem dětí – např. projekt Bezpečná cesta do školy)
 - b) dopravní policie (zejména v oblasti vzdělávání a nácviku praktických dovedností)
 - c) BESIP – metodologická podpora a informace
 - d) Centrum dopravního výzkumu – odborné informace a publikace v oblasti dopravní výchovy
- naše škola s těmito organizacemi spolupracuje, pořádáme besedy, 1. stupeň ZŠ navštěvuje dopravní hřiště
- před každou mimoškolní akcí jsou žáci poučeni o bezpečnosti a chování v dopravě a je proveden zápis do třídní knihy.

8.8 KRIZOVÝ PLÁN - SYNDROM TÝRANÉHO DÍTĚTE

Změny v chování dítěte

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob nebo v situaci, kdy je dítě s dospělým samo
- vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám
- nápadně lhostejné postoje, výroky typu „mně je to jedno“
- agresivní napadání a šikanování vrstevníků
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty
- potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole
- váhání s odchodem domů po vyučování
- neomluvené absence ve škole
- odmítání jídla nebo přejídání
- sebepoškození
- útéky z domova

Známky na těle dítěte

- opakovaná zranění včetně zlomenin
- modřiny
- řezné rány
- otoky částí těla, například rtů, tváří, zápěstí
- stopy po svazování
- otisky různých předmětů na těle
- natrhnutí ucha
- otisky dlaně a prstů
- stopy po opaření nebo popálení cigaretou

Postup řešení :

- spolupracuje a řeší školní metodik prevence s výchovným poradcem, třídním učitelem, se školským poradenským zařízením, pediatrem, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, popřípadě s PČR.
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí chrání učitele při jeho postupu na ochranu práv dítěte. Je zde přímo vyzýván k tomu, aby v případě podezření na týrání žáka kontaktoval odborníky.

8.9 KRIZOVÝ PLÁN – HOMOFOBIE

Toto rizikové chování souvisí s dvěma dalšími problémovými oblastmi, kterými jsou šikana a extremismus. Homofobní postoje často vedou k šikaně namířené vůči lidem, u nichž je známa nebo se předpokládá menšinová sexuální orientace. Tou jsou často postiženi i heterosexuální lidé, kteří nesplňují v očích svých vrstevníků genderové stereotypy, tj. představy o tom, jak se má chovat a vypadat „správný chlapec“ či „správná dívka.

Postup řešení : viz šikana

8.10 KRIZOVÝ PLÁN - EXTREMISMUS, RASISMUS, XENOFOBIE

Rizikové typy chování žáků:

- verbální a fyzické napadání spolužáků, zaměstnanců či návštěvníků školy kvůli jejich politickému či náboženskému přesvědčení anebo rasovému, národnostnímu, etnickému či třídnímu původu (včetně střetů různých extremistických či etnicky/nábožensky vymezených part a skupin);
- revizionistické zpochybňování oficiálních výkladů historie či pojetí soudobé demokracie ve prospěch extremistického výkladu;
- agitace ve prospěch extremistických hnutí na půdě školy a snaha o získání nových stoupenců mezi vrstevníky (včetně možnosti vytváření extremistických part a skupin ve škole);
- využívání školního vzdělání a výcviku k nabytí znalostí, dovedností a schopností pro bezprostřední využití v extremistické scéně (návuk bojových umění v kroužcích sebeobrany apod.);
- využití školních prostor, zařízení a přístrojů ve prospěch extremismu

Postup řešení : viz šikana

8.11 KRIZOVÝ PLÁN - NETOLISMUS

K příznakům netolismu patří:

- méně vykonané práce
- pocit prázdnoty, když není člověk u počítače
- ztráta kontroly nad časem stráveným u počítače
- brzké vstávání k počítači nebo ponocování u počítače
- rostoucí nervozita a neklid, když člověk delší dobu nemůže hrát
- přemýšlení o počítači, když ho člověk zrovna nepoužívá
- kradení peněz na nákup her
- stále více a více času potřebného k uspokojení ze hry
- zkruslování, zatajování informací o své závislosti
- hraní kvůli úniku od osobních problémů
- narušené vztahy s rodinou
- zanedbávání učení
- opouštění dřívějších zájmů a přátel
- zhoršující se školní výsledky

Postup řešení:

- třídní učitel ve spolupráci s metodikem prevence, výchovnou poradkyní a ředitelkou školy kontaktuje ihned rodiče, po nepřijatelném výsledku jednání s rodiči kontaktuje OSPOD

8.12 KRIZOVÝ PLÁN – VANDALISMUS

1. Obecná východiska řešení vandalismu

- a) Pedagogický sbor je jednotný v názorech na standardy chování požadovaného od žáků, dodržovat postupy při jejich uplatňování
- b) Jednotné chování učitelů, vzájemná podpora a spolupráce
- c) Škola přijímá soubor opatření , které může aplikovat, a tím motivuje žáky k dobrému chování (pochvaly a odměny)

2. Praktická východiska řešení vandalismu

- a) Fyzický dohled nad žáky – dozory o přestávkách a v prostorách pohybu žáků
- b) Organizované přestávkové aktivity (zaměstnání žáků)
- c) Odpočinková(relaxační) místa
- d) Resocializační pedagogiky (sportovní, výtvarné, divadelní aktivity, muzikoterapie aj.)
- e) Komunikace se žáky
- f) Vytváření vhodného klimatu ve škole a třídách
- g) Netolerance jakéhokoli závadového chování
- h) Zakotvení podmínek zacházení se školním majetkem do školního řádu (včetně sankcí a náhrad)
- i) Výchova prací – optimální řešení náhrady škody je uvedení poškozené věci do původního stavu
- j) Průběžná prevence během celého školního roku
- k) Trénink zvládnutí vlastní agresivity, nácvik odolnosti vůči stresu

V případě vandalismu kontaktujeme :

1. Zákonné zástupce (vždy u nezletilých žáků)
2. Při odmítnutí spolupráce rodičů, zákonných zástupců vyrozumět OSPOD, Obecní úřad
3. Pokud nedojde ke smíru – náhrada vzniklé škody – ohlásit Policii ČR (do 5000 Kč se to řeší jako přešupek, nad 5000 Kč je to trestný čin)
4. Při každém vandalismu podávat objektivní informace pedagogickému sboru, vychovatelům, žákům a rodičům – zamezení informačního šumu
5. Při opakovaném vandalismu stejným žákem je nutné oslovit PPP nebo SVP (souhlas rodičů, zákonných zástupců)

8.13 KRIZOVÝ PLÁN – KRÁDEŽE

U každého podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informována ředitelka školy.

Kdo řeší + s kým spolupracuje:

- Školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog
- PPP (pedagogicko-psychologická poradenství)
- SVP (střediska výchovné péče)
- OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)
- Policie ČR

Legislativní rámec:

Školní řád (je v souladu se základní platnou legislativou)

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině

Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Zákon č. 200/1990, Sb., o přestupcích

Zákon č. 40/2009, Sb. trestná zákoník

Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů

www.msmt.cz; www.odrogach.cz

webové stránky příslušných krajských úřadů, PPP, jednotlivých škol a školských zařízení (školní řády)

Doporučený postup

1. Informaci, že krádež je hanebný čin a současně protiprávní jednání, sděluje žákyním a žákům od počátku jejich docházky do vaší školy. Užitečné formy vštěpování bývají nejrůznější příběhy, při kterých děti buď dojmou, anebo rozčílí následek takového jednání.
2. Do školního řádu zapracujte sankce, které škola použije v případě, že se někdo dopustí krádeže při poskytování školských služeb nebo při s nimi přímo souvisejících činnostech.
3. Každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě by měl mít možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelem nebo ředitelkou školy.
4. Pečlivě se zabývejte příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat i o formu kompulzivního chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče.

5. S náhradou způsobené škody postupujte jako u vandalismu. Preferujte nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – trvejte na tom, aby zloděj věc vrátil přímo poškozenému, omluvil se a nabídl za své chování nějakou kompenzaci.
6. Zákonné zástupce zloděje vyrozumívejte vždy až poté, kdy budete přesně znát příčiny, které dítě k takovému chování vedly a to zejména v případě menších dětí
7. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, vyrozumívejte Policii ČR a oznamte podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
8. Každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji. Je to důležité poselství jak pro poškozeného, tak pro zloděje. Jakmile budete k dětem mít proslovy o krádežích, **nezačínejte je tím, že si všichni mají na své věci dávat dobrý pozor** a vy jste jim říkali, že si to či ono nemají do školy nosit nebo to mají zamykat. Tyto informace často vyznívají, **jako by za krádež mohl poškozený, nikoliv zloděj**. Jakoby normální bylo všechno zamykat a ne nekrást. Rozhovory s poškozeným po nahlášení krádeže rovněž nezačínejte tímto způsobem.
9. O krádeži a jejím šetření proveďte záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.....
10. **Pozor** - škoda většího rozsahu (škoda větší dle trestního zákoníku je 50.000,- Kč, škoda velkého rozsahu dle trestního zákoníku je 5.000.000,- Kč , viz. § 138) škoda nikoli nepatrná 5000,- Kč je hranice pro trestný čin.
11. V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 5000,- Kč (a je to bez použití násilí – překonání překážky, není to vloupání) jedná se o přestupek proti majetku dle § 50 zák. o přestupcích č. 200/1990 Sb. v platném znění.
12. Škoda na odcizené věci od 5000,- Kč výše je trestným činem krádeže dle ustanovení § 205 trestního zákoníku. V případě, že byla odcizena věc s hodnotou menší než 5.000,-Kč, ale bylo použito násilí – vypáčená skříňka, šatna, šuplík...nebo násilí vůči osobě a snaha zmocnit se věci – loupež, jedná se vždy o trestný čin.

Kdy hlásit rodičům?

Rodičům poškozeného vždy ihned, rodičům zloděje rovněž vždy, nicméně mělo by tomu předcházet precizní zjištění příčin. Celá řada dětí krade proto, že je někdo krást poslal a oni z něj mají strach. Není to sice o nic menší krádež, ale je to informace, kterou by rodič měl vědět také.

Kdy hlásit policii?

V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se takové nápravy. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo poškozená nebo jejich zákonní zástupci. **Důležité upozornění** - Škola a školské zařízení není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. Pokusy o „vyšetřování“ ze strany školy, mohou nenapravitelně ovlivnit další vyšetřování Policie ČR.

Kdy hlásit OSPOD?

V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

8.14 KRIZOVÝ PLÁN – NOVÁ NÁBOŽENSKÁ HNUTÍ

U každého podezření o výskytu daného jevu by měly být vždy informovány tyto osoby:

- ředitelka školy
- zákonný zástupce
- třídní učitel

V odůvodněných případech je možné kontaktovat tato pracoviště:

- školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog)
- PPP (pedagogicko-psychologická poradna)
- SVP (střediska výchovné péče)
- OSPOD (oddělení sociálně právní ochrany dětí)
- Policie ČR
- Linka důvěry

základní pravidla primární prevence:

- vždy naslouchejte svým žákům, mějte přehled o tom, jaké jsou mezi nimi aktuální informace – tedy co čtou, co poslouchají nebo co sledují v televizi;
- nikdy striktně nekažte a neodsuzujte, spíše vysvětlujte a snažte se o posilování pouta důvěry;
- vyhýbejte se tomu, abyste nějaká témata tabuizovali – mluvit se dá i o satanismu, jde jen o to, jak;
- snažte se vždy poskytovat co nejobjektivnější informace za využití všech dostupných uvedených zdrojů;
- nesnažte se vnucovat „správný“ pohled na věc a nechte zaznít i jiné názory – nejlépe v moderované diskusi;
- nikdy nezesměšňujte nebo nedegradujte (nejen mediální) „idoly“;
- máte-li podezření, že se ve vašem okolí objevil nějaký problém z této oblasti, vždy se snažte získat co nejvíce informací, než začnete jednat;

Pokud už se rozhodnete jednat, vždy se to snažte konzultovat s odborníky.

8.15 KRIZOVÝ PLÁN – RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ

Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování nebo jeho obětí.

U dětí a dospívajících mohou na rizikovost upozornit jednak nevhodné sexuální projevy, jakými jsou například nutkavá masturbace nebo atypický sexuální vývoj (je potřeba je odlišit od projevů normální sexuální zvědavosti, experimentace s vlastním tělem i tělem druhých dětí), jednak projevy nesexuální, které se následně mohou rozvinout až do sexuální deviace.

U chlapců může docházet k nárůstu fyzické agrese, u dívek spíše k sebepoškozování.

Projevy sexuální deviace je třeba podchytit včas a také dítěti včas poskytnout adekvátní pomoc; jediné tak je možné předejít spáchání trestného činu.

Primární prevencí se rozumí hlavně **vytváření zdravých postojů**, které následně ovlivňují chování jedinců (případně i změnu postojů), a to ještě dříve, než k sexuálnímu rizikovému chování skutečně dojde.

Právě **tento druh prevence je zejména v kompetenci škol a jejich pedagogů**, kteří pro tuto činnost vytvářejí dobrý prostor. Ostatní, explicitnější vyjádření sexuálního rizikového chování u dětí již vyžaduje spolupráci s dalšími odborníky.

Postup řešení : TU, MP, vých. poradce, ředitelka školy spolupracují s rodiči či dalšími odborníky

8.16 KRIZOVÝ PLÁN – PŘÍSLUŠNOST K SUBKULTURÁM

Co by mělo být cílem řešení:

Cílem řešení by mělo být oddělit příslušnost k subkultuře a projevy rizikového chování. Tj. neřešit a nesankcionovat příslušnost k subkultuře, ale pouze rizikové chování. Žádná subkultura nemá za „povinnost“ brát drogy či chodit za školu.

Postup řešení : vytváření tzv. bezpečného prostředí

Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení. Pokud má takovéto podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

8.17 KRIZOVÝ PLÁN – DOMÁCÍ NÁSILÍ

Situaci nemůže řešit pedagog sám, ale **vždy s dalšími odborníky**. Vhodné je obrátit se na nejbližší středisko výchovné péče

Pokud se ukáže, že je dítě obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu trestného činu, je **zaměstnanec školy povinen tuto skutečnost oznámit Policii ČR a OSPOD**. Pokud tak neučiní, porušuje § 368 Trestního zákona.